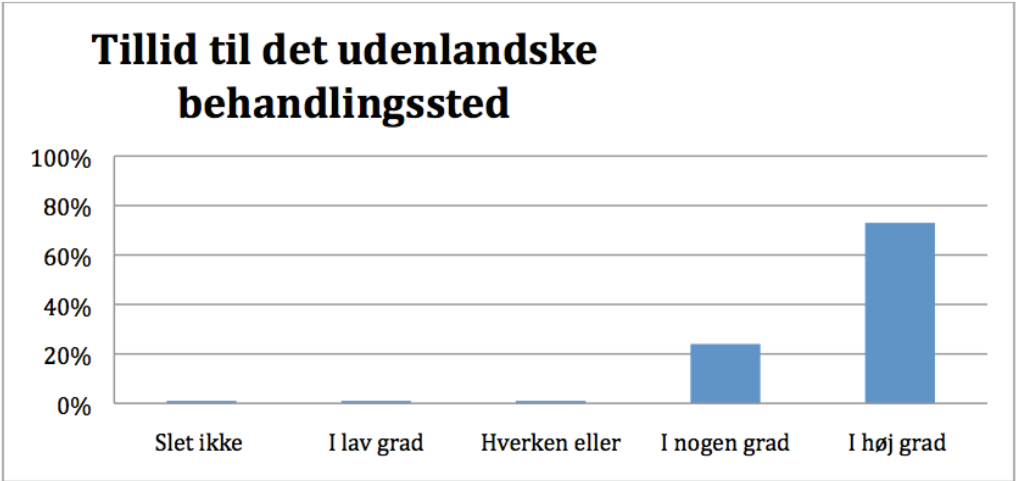

A FØROYSKUM N Á ÚTLENDISKUM

Hendan talvan vísir, hvussu stórt álit, føroyskir sjúklingar, sum verða sendir uttanlands, hava á sjúkrahúsinum uttanlands

á útlenska sjúkrahúsinum, at lækarnir fáa greiði á, hvat bagir, og geva røttu viðgerðina.

Fríði í Geil Jensen vísir á, at tá ið sjúklingar úr Føroyum verða sendir uttanlands til viðgerar, er tað ein stór avbjóðing, at viðgerðin er í tveimum londum. Tað setir stór krøv til samstarvið ímillum føroyska og tað útlenska sjúkrahúsið, sjúklingurin er sendur til. Samstundis er føroyski sjúklingurin tikin úr sínum heimliga og tryggja umhvørvi og skal fóta seg í eini aðrari heilsuskipan, har bæði mentanin, málið og maturin, eru øðrvísi.

Mugu sjálvi taka ábyrgdina

Verkætlanarleiðarin staðfestir, at tá ið ein føroyskur sjúklingur verður sendur uttanlands, hevur samstarvið ímillum ta føroyska sjúkrahúsverkið og tað útlenska sjúkrahústaðið, nógv at siga fyri sjúklingin.

Og tað er í roynd og veru í hesum sambandi, at føroyskir sjúklingar eru eina mest ónøgdir.

– Av tí at viðgerðin er í tveimum londum, er vandin fyri mistøkum størri, og tað er júst tað, at fleiri sjúklingar vísa á, sigur hann.

Tað er bara helvtin av sjúklingum, 50 prosent, sum halda, at samstarvið ímillum føroyska og útlenska sjúkrahúsið, er nøktandi.

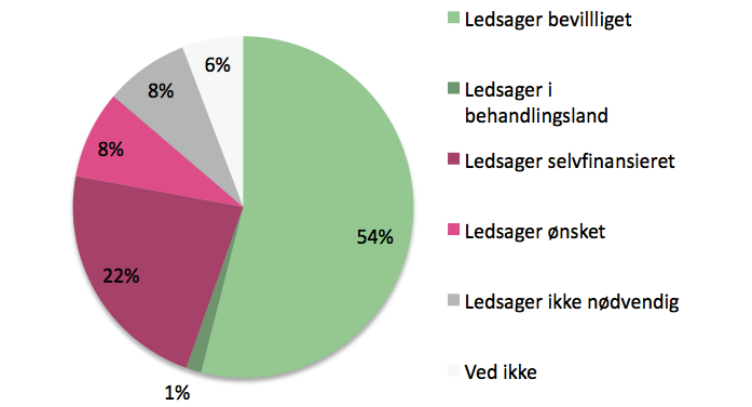
Tey, sum eru ónøgð við samstarvið, hava eina fatan av, at tey verða ikki nógv væl kunnað um viðgerðargongdina, og at samskifti ímillum heilsustarvsfólkini í Føroyum og í útlandinum ikki er nøktandi. Tað standast eisini trupulleikar at at fáa sjúklingajournalirnar ímillum bæði sjúkrahúsin.

– Tað eru fleiri sjúklingar, sum siga, at tá føroyskir sjúklingar fara

av landinum í viðgerð, ella verða sendir heim aftur, aftur hendur tað seg meiri enn so, at journalurin ikki fylgir við á ferðini. Sjúklingar hava eisini eina kensli av, at tað er ikki altíð, at tann eftirviðgerðin, sum verður forskrivað av útlenska

ávisur persónur í heilsuverkinum, sum hevur ábyrgdina av viðgerðartilgongdini hjá teimum.

– Tað er týðningarmikið fyri sjúklingin, at hann merkir so lítla strongd sum gjørligt, og tað er týðiligt í hesari kanning. at tað tað

Sum støðan er nú, eru tað 54 prosent av sjúklingunum, sum fáa fylgjara við sær. Men fylgjarin hevur so stórn týðning, at 22 prosent av sjúklingunum, sum ikki fáa fylgja við, taka kortini fylgjara við – men rinda fyri hann úr egnum lumma

sjúkrahúsinum, verður ikki fylgd upp í Føroyum.

– Alt hetta ger, at fleiri sjúklingar halda, at teir eru sjálvir noyddir at taka ábyrgdina fyri viðgerðina og noyðast at greiða frá, hvat er fyriferst, heldur enn at tað átti at staðið í journalinum, sigur Fríði í Geil Jensen.

– Og tá ið sjúklingurin fólir, at hann er sjálvur noyddur at taka ábyrgdina, tí samstarvið ímillum sjúkrahúsinu ikki riggar, síggja vit beinanvegin, at teir verða ótryggir og verða ónøgðir við viðgerðina.

Fríði í Geil Jensen sigur at hann kann bara bera boðini frá sjúklingunum víðari. Og boðini eru tey, at sjúklingarnir sakna, at tað er ein

hevur stóran týðning fyri hann, at tað er ein ávisur persónur, sum hevur ábyrgd av viðgerðini og tekur sær av sjúklinginum.

– Hetta ger seg serliga galdandi

hjá teimum, ið ikki hava fylgjara við sær, ið kann hjálpa teimum.

Ótryggleiki um fylgjarar

Og nettupp støðan viðvíkjandi fylgjarum er eitt evni, sjúklingarnir eru rættiliga ónøgðir við.

Sum støðan er í dag, eru tað 54 prosent av sjúklingunum, sum verða sendir uttanlands, fáa fylgjara við.

Men sjúklingarnir halda, at tað hevur so mikið stóran týðning at teir fáa ein fylgjara við, at 22 prosent av teimum sjúklingum, sum heilsuverkið ikki vil játta fylgjara við, taka kortini fylgjara við – men rinda fyri hann sjálvir.

–Tað ber ikki til at siga, at tað er alneyðugt hjá øllum teimum 22 prosentunum at hava fylgjara við, men, sjúklingar halda sjálvir, at tað hevur týðning fyri tey at hava ein fylgjara at hjálpa sær, bæði til at veita sálarligan stuðul, til at skapa tryggleika og at hjálpa til við øllum teimum praktisku viðurskiftunum.

Harumframt sær tað út til, at fylgjarin verður eitt millumlið ímillum heilsuverkið og sjúklingin, tí tað er ikki altíð, at sjúklingurin sjálvur hevur orku til hetta – serliga tá nógv hava ta uppfatan, at samstarvið samstarvið og kunningin ikki eru nøktandi.

Somuleiðis hevur fylgjarin stóran týðning fyri tað málsliga, tí hóast nógvir sjúklingar siga seg duga væl at samskipta á donskum, vísir tað seg kortini, at mangan er tað ein trupulleiki hjá teimum at skilja tey, boð, teir fáa.

Men skipanin við fylgjarum elvir eisini til ónøgð í aðrar mátar, tí summir sjúklingar greiða frá, at tey hava ilt við at skilja, hví summi fáa fylgjara og onnur ikki. Onkur heldur enntá, at viðhvørt er tað vina- og kenningapolitikkur, sum ger av um tey fáa fylgjara við, ella ikki.

Eitt heimligt fríðki

Hinvegin vísir kanningin, at sum heild eru sjúklingarnir sera væl nøgðir við umstøðurnar á Hotel

Tórshavn, sum er føroyska sjúklingahotellið í Keypmannahavn.

Men Fríði í Geil Jensen sigur, at tað eru ikki sjálvir karmarnir, ella kømrini, sum hava størstan týðningin í hesum sambandi.

Fyri sjúklingin hevur tað størstan týðningin, at hotellið er heimligt og trygt, og har verður tosað føroyskt og tey fáa føroyskan mat.

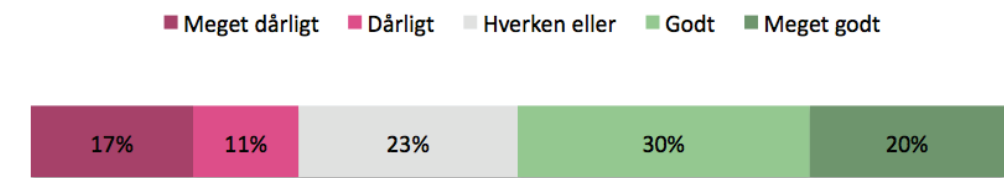
– Sjúklingahotellið er eitt mentanarligt og heimligt fríðki, sum sjúklingurin, at kalla, kann flýggja til, tá ið tað danska verður ov nógv av tí góða.

Samstundis ger starvsfólkið á hotellinum serliga nógv fyri at hjálpa teimum, sum ikki hava fylgjara við. Serliga gera tey nógv burtur úr at hjálpa sjúklingum, ið ikki hava fylgjara, og royna at skapa eitt mentanarligt og heimligt fríðki, har tey kunnu merkja umsorgan frá øðrum sjúklingum. Sum ein sjúklingur sigur í kanningin: »Har fær man vinir fyri lívið«.

Men verkætlanarleiðarin sigur, at tað, at sjúklingar fola seg væl á sjúklingahotellinum, hevur beinleiðis týðning fyri, hvussu tey uppfata viðgerðartilgongdina sum heild. Sjúklingahotellið hevur so stóran týðning fyri, hvussu sjúklingurin fatar viðgerðargongdina sum heild.

Hinvegin eru tað nøkur heilt fá, sum halda, at tað er ein vansi at verða á føroyska sjúklingahotellinum, tí viðurskiftini eru smál og øll kenna hvønn annan. Og tey siga, at viðhvørt verða tey tráðspurd av øðrum sjúklingum, um hvat feilar teimum, ella at avhoyrd, sum onkur orðar tað. Í hesum sambandi er vert at hava í huga, at hjá summum eru viðurskiftini so smá, at tey eru bangin fyri slatri.

– Hjá summum kann tað vera ein vansi, at koma úr Føroyum, har viðurskiftini eru so lítil, at øll kenna hvønn annan, sigur Fríði í Geil Jensen.

Meting um samstarvið millum FO og viðgerðastaðið uttanlands

Hendan talvan vísir, hvar sjúklingar halda um samstarvið ímillum føroyska og útlenska sjúkrahúsið. Bara helvtin heldur, at tað er gott, ella øgiliga gott.